

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา

ประชากรที่ใช้ในการศึกษา คือ กลุ่มผู้ผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวโครงการศูนย์ส่งเสริมและผลิตพันธุ์ข้าวชุมชน ในจังหวัดเชียงใหม่ เป็นศูนย์ก่อตั้งในปี 2545 มีจำนวน 13 ศูนย์ จำนวนประชากรทั้งหมด 325 คน ทำการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้นร้อยละ 75 ของจำนวนศูนย์ทั้งหมด ได้ทั้งสิ้น 10 ศูนย์ และสุ่มตัวอย่างร้อยละ 75 ของจำนวนสมาชิกในกลุ่มๆ ได้จำนวนตัวอย่างทั้งสิ้น 180 ราย

ตารางที่ 4 แสดงรายละเอียดของประชากรและกลุ่มตัวอย่างในแต่ละศูนย์ดังนี้

อำเภอ	จำนวนศูนย์ 13 ศูนย์		สุ่มตัวอย่างร้อยละ 75	
	ศูนย์ฯ	ประชากร	ศูนย์	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง
1. แม่เอย	- บ้านหลวง	25	- บ้านหลวง	18
2. ฝาง	- แม่สูน	25	- แม่สูน	18
3. พร้าว	- บ้านโป่ง	25	- บ้านโป่ง	18
4. สะเมิง	- สะเมิงใต้	25	- สะเมิงใต้	18
5. แม่แตง	- จี้เหล็ก	25	- จี้เหล็ก	18
6. ดอยสะเก็ด	- แม่โป่ง	25	- แม่โป่ง	18
7. ดอยสะเก็ด	- ป่าลาน	25	- ป่าลาน	18
8. สันป่าตอง	- บ้านแม่	25	- บ้านแม่	18
9. แม่วาง	- หุ้งรวงทอง	25	- หุ้งรวงทอง	18
10. จอมทอง	- บ้านหลวง	25	- บ้านหลวง	18
11. แม่ริม	- สันโป่ง	25	-	-
12. ไชยปราการ	- ศรีดงเย็น	25	-	-
13. เชียงดาว	- แม่่นะ	25	-	-
รวม	-	325	-	180

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ใช้แบบสอบถาม (ภาคผนวก ก) ซึ่งมีลักษณะคำถามเป็นแบบปิด (Close-ended Question) และแบบเปิด (Open-ended Question) จำนวน 1 ชุด ประกอบด้วยคำถาม 3 ส่วนดังนี้

ส่วนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับลักษณะส่วนบุคคล ปัจจัยทางเศรษฐกิจ และสังคม ของสมาชิกกลุ่มผู้ผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวในโครงการศูนย์ส่งเสริมและผลิตพันธุ์ข้าวชุมชนที่มีความสัมพันธ์กับการดำเนินงานของกลุ่มฯ

ส่วนที่ 2 เป็นคำถามเกี่ยวกับการดำเนินงานของกลุ่มผู้ผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวโครงการศูนย์ส่งเสริมและผลิตพันธุ์ข้าวชุมชน ในด้านการผลิตเมล็ดพันธุ์ดี การถ่ายทอดเทคโนโลยีการผลิตผ่านกระบวนการ โรงเรียนเกษตรกร การกระจายพันธุ์ การสร้างเครือข่ายแหล่งผลิตเมล็ดพันธุ์ดี

ส่วนที่ 3 เป็นคำถามเกี่ยวกับปัญหา แนวทางแก้ไข และข้อเสนอแนะในการดำเนินงานของกลุ่มผู้ผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวในโครงการศูนย์ส่งเสริมและผลิตพันธุ์ข้าวชุมชน จังหวัดเชียงใหม่

การทดสอบแบบสอบถาม

การทดสอบแบบสอบถาม ผู้วิจัยได้ดำเนินการทดสอบแบบสอบถาม โดยการทดสอบความเที่ยงตรงของเนื้อหา (Content Validity) โดยการนำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นเสนอคณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อตรวจสอบวิเคราะห์ปรับปรุงแก้ไขให้แบบสอบถามให้ครอบคลุมเนื้อหาที่จะทำการศึกษา และตรวจสอบความถูกต้อง ความเที่ยงตรงของเนื้อหา

วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

ในขั้นตอนการเก็บรวบรวมข้อมูล ดำเนินการเป็น 2 ขั้นตอน คือ

1. ข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Data) เป็นข้อมูลที่ได้จากการใช้แบบสอบถามที่ผู้วิจัยปรับปรุงเรียบร้อยแล้วนำไปสอบถามสมาชิกกลุ่มผู้ผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวโครงการศูนย์ส่งเสริมและผลิตพันธุ์ข้าวชุมชน ในจังหวัดเชียงใหม่ ที่ได้สุ่มตัวอย่างไว้แล้ว

2. ข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) เป็นข้อมูลที่ได้เก็บรวบรวมจากเอกสารสิ่งตีพิมพ์ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำมาเป็นข้อมูลพื้นฐานในการวิจัย

การวิเคราะห์ข้อมูล

นำข้อมูลทั้งหมดที่ได้มาตรวจสอบความสมบูรณ์เรียบร้อย และวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมสถิติสำเร็จรูปทางสังคมศาสตร์ (SPSS/PC, Statistical Package for the Social Science)

สถิติที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่

1. สถิติพรรณนา ร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ค่าต่ำสุด (Minimum) ค่าสูงสุด (Maximum) เพื่อใช้วิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานของประชากรกลุ่มตัวอย่าง และ ข้อมูลที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการดำเนินงานของกลุ่มผู้ผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวโครงการศูนย์ส่งเสริมและผลิตพันธุ์ข้าวชุมชน ในจังหวัดเชียงใหม่

2. สถิติวิเคราะห์ ใช้ค่าทดสอบไค-สแควร์ (Chi-square Test) หาค่าความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระและตัวแปรตาม

มีสูตรดังนี้

$$\chi^2 = \frac{\sum(O-E)^2}{E}$$

เมื่อ χ^2 = ค่าไค-สแควร์

O = ค่าความถี่ที่ได้จากการสังเกต (Observed Frequency)

E = ค่าความถี่ที่ได้ตามทฤษฎีหรือตามที่คาดหวัง (Expected Frequency)